

Pravična kazen.

Bilo je pred kakimi štirinajstimi dnevi. Solnce je sijalo, sneg se je tajal in prijetna gorkota je izvalila marsikakega dečka od peči venkaj na cesto.

Pred Blaževčevo hišo se igrata in skačeta tega popoldne Blaževčev Tonček in sosedov Janezek. Ljudje govoré, da sta ta dva dečka največja poniglavca v vasi. Kdor ju je videl istega popoldne, rekel bi, da je resnica.

Živa sta bila kakor samo živo srebro. Najpred sta skopala pred hišo jarek, da se je odtekala voda, ki je kapala od strehe. Ob tem potočiči sta naredila mostove, sozidala mline in žage, in ob konci hiše zgradila vodi pot, da ni mogla dalje: tu je bilo njuno jezero.

Naveličavši se tega dela, prinese Tonček lopar, s katerim devajo mati kruh v peč, ter začne odkidavati snežene kupe, ki so ležali po tleh.

Janezek pa hipoma od veselja poskoči; nekaj novega mu je šinilo v glavo.

„Veš kaj, Tonček,“ zavpije, „narediva moža! Tacega velicega narediva!“ Pri zadnjih besedah raztegnil je svoji roki, kolikor je mogel na široko.

Sklep storjen — mož narejen. V kratkem času je stal snežen mož pred hišo. Mesto rok sta mu vtaknila dve poleni, klobuk pa mu je dal Tonček — svojega starega, katerega so mu oče lani ob sejmu kupili.

Ali vse to dozdaš še ni bilo nič hudega.

Na klopi pred hišo je sedel stari Matevzelj.

Kdo pa je ta Matevzelj?

Velik siromak je. Pred letom 1859. je bil krepak mož. Tisto leto pa so ga poklicali na vojsko. V bitki je bil hudo ranjen in pozneje so mu v bolnici odrezali nogo. Naredili so mu drugo — leseno. Zdaj živi v naši vasi. Dokler je mogel, delal je kaj lahkega, ali zdaj ne more več. Lasje so mu osiveli, telo se mu trese — in lesene noge ne more več tako trdno postavljati, kakor nekdaj. Bog in dobri ljudje skrbé zanj, da se preživi.

Tisti popoldne je sedel — kakor pravim — pred Blaževčevo hišo. Glava mu je visela navzdol, leseno nogo je stegnil pred-se in molče zrl v živa dečka, ki sta skakala pred njim. Tú pa tam zatemí mu okó, misli si: srečna vidva, ki imata tako urne noge, kakor srna v gozdu. Tudi jaz sem bil včasí čil in poskočen — ali zdaj. . .

Misli so mu zastale; bili so to bridki spomini.

Dečka se za Matevzlja ne zmenita; saj imata pred seboj drugega moža. Kako je lep, kako velik, kako debel; smehú ni konca ni kraja.

Ali sneženi mož je gluha in mutast; ne sliši in ne vidi.

„Ne boš nič govoril?“ zavpije Tonček, „čaj, čaj, te pa bova!“

„Dajva ga kamenjati!“ — To izrekši pobere kepo snega na tleh in jo vrže vanj. Janezek stori takisto.

Hitro pade prva roka, čez malo časa druga; zdaj nos . . . zdaj brada . . . zdaj glava . . . v kratkem ni več sneženega moža — bil je kamenjan.

Neporedna dečka se zdaj jameta kepati mej seboj. Pa tudi Matevzeljev obnošen in zakrpan kožuh je moral občutiti hudomušnost Blaževčevega Tončka in sosedovega Janezka.

Ko je priletela prva kepa, povzdignil je Matevzelj glavo, ali izpregovoril ni ničesar.

Kmalu prileti druga . . . tretja.

Starček reče tiho: „Ali ne bodeta pri miru?“

Toda lepa beseda je bila bob v steno pri neporednih dečkih. — Z žalostjo gleda hromi starec, kako je razposajena ta mladina. Ko pa le ne jenja Tončkova nagajivost, povzdigne Matevzelj svojo grčasto palico, kakor bi ga hotel udariti.

Nagajivca se mu posmehujeta; saj dobro vesta, da ju ne more zadeti.

„Le smijajta se neporedneža,“ grozi se starček, „ali se ne bojita kazni božje, ker tako grdo delata s starim človekom. Tudi jaz sem bil svoje dni vesel in sem skakal, pa ljudi sem pustil pri miru. Bog je v nebesih in njegova roka vaju lahko zadene — — vesta!“

„Ali se ne bojita kazni?“ ponavlja starček s tresočim glasom in desnica se je še bolj krepko oprijela bergle.

„Hr-r-r-um! Hrrum!“ zagrmí nakrat pred hišo in obupajoč klic se razlega daleč tjà po vrtu. Kaj je to bilo? —

Oj grôza! Sneg je zdrsnil s strehe.

Tončka je podsulo; Janezek pa leži na tleh. k sreči je skočil nekoliko v stran, da ga ni zadela vsa sila težkega snegá, ki se je vsled toplote ogrel na strehi in zdrsnil pod kap.

Blaževčevi hitro pritekó pogledat, kaj se je zgodilo. Ko vidijo nesrečo, ne premišlujejo, kaj jim je storiti; z rokami in lopatami razkopavajo sneg. V malo trenotkih dobé Tončka izpod snega.

Ali vstati ni mogel. Zdrobilo mu je nogo, zato so ga morali nesti v hišo. Trpel je hude bolečine.

Urno pokličejo zdravnika. Zdravnik preišče rano. Ko ga oče v velikih skrbéh vprašajo, če se je Tonček hudo pokvaril, odgovori zdravnik: „Zacelilo se bode sicer, ali hrom bode ostal vse svoje žive dni.

Takó je prišel Blaževčev Tonček v nesrečo. Zadela ga je pravična kazen božja. Sam je postal hrôm, ker je dražil starega in hromega Matevzlja.

A vi, otroci, spoštujte stare ljudi! Zapomnite si, da še zmirom Bog lahko tako kaznuje, kakor je kaznoval tistih dvainštirideset otrok, ki so dražili proroka Elizeja.

Hotenski.!

Mar i j a.

Kapelica lična
Na gričku stoji,
V njej mati se Božja,
Marija častí.

K njej ljudstvo prihaja
Od daleč okrog;
Rešenja jo prosi
Iz bridkih nadlog.

In Mati presveta
Poslušá prošnjé,
Ter vsacemu pômoč
Tolažbo dájé.

„Janko Zagorski.

